

CENTER FOR
ANALYTICAL
RESEARCH &
EVALUATION

Erasmus+

Jean Monnet Modules

**« ХАЛЫҚТЫҢ ӨМІР СҮРУ САПАСЫ МЕН ҰЛТТЫҚ
ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕГІ
МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ »**

**Халықаралық ғылыми-тәжірибелік
конференцияның
баяндамалар жинағы**

**Сборник докладов международной научно-
практической конференции**

**«ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АУДИТ В ОБЕСПЕЧЕНИИ
ВЫСОКОГО КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ И
НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»**

**Collection of reports of the international scientific
and practical conference**

**«STATE AUDIT IN ENSURING THE HIGH QUALITY OF
LIFE OF THE POPULATION AND NATIONAL
SECURITY»**

АСТАНА 2025

УДК 657.6
ББК 65.052
С23

С Сборник докладов международной научно- практической конференции «Государственный аудит в обеспечении высокого качества жизни населения и национальной безопасности » = Collection of reports of the international scientific and practical conference «State audit in ensuring the high quality of life of the population and national security» = «Халықтың өмір сүру сапасы мен ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі мемлекеттік аудит» Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның баяндамалар жинағы. – Астана: - 359 б.

ISBN 978-601-385-061-0

Жинаққа мемлекеттік аудит органдары қызметкерлерінің, ғылыми қызметкерлердің, ғалым-экономистердің, қаржы саласы және мемлекеттік аудит мамандарының, профессор-оқытушылар құрамының және білім алушылардың халық өмірінің жоғары сапасын және ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі мемлекеттік аудиттің өзекті мәселелері бойынша баяндамалары кірді

The collection includes reports of employees of state audit bodies, researchers, economists, specialists in the financial sector and state audit, faculty and students on topical issues of state audit in ensuring a high quality of life of the population and national security

В сборник вошли доклады работников органов государственного аудита, научных работников, ученых-экономистов, специалистов финансовой сферы и государственного аудита, профессорско-преподавательского состава и обучающихся по актуальным вопросам государственного аудита в обеспечении высокого качества жизни населения и национальной безопасности

ISBN 978-601-385-061-0

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2025

СОДЕРЖАНИЕ

Секция 1. Роль органов государственного аудита в обеспечении высокого качества жизни населения и экономической безопасности	
Базарбай А.Б. , Әбдіқадыр А.Е. Міндетті аудит объектілеріндегі аудиттің экономикаға әсері	6
Байбозин Ж.Е. Қазақстан Республикасының экологиялық аудит жүйесінің қазіргі жағдайын талдау	11
Бияшева Н.С. Совершенствование систем управления рисками в государственном аудите: проблемы и перспективы	16
Бияхмет А.А. Методологические подходы к аудиту эффективности бюджетного финансирования транспортной отрасли в казахстане	22
Жанабаева Т.М. Еңбек және жұмыспен қамту саласындағы мемлекеттік саясаттың тиімділігіне жүргізілген аудит нәтижелері	25
Маматаева Д. Аудит эффективности цифровизации налоговых систем в казахстане: проблемы и перспективы развития	31
Мәмшетов С.Ж. Агроөнеркәсіптік кешенге бөлінген бюджет қаражатын пайдаланудың тиімділік аудиті	36
Рапилбекова А.Г. Аудит эффективности реализации государственной политики в области здравоохранения	42
Талғаров Д.Д., Саржакова Ж.Р. Ұйымның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау	50
Тохтахметова М.А. Қазақстан азаматтарының қоғамдық мемлекеттік аудитке қатысуы	57
Секция 2. Современные аспекты развития государственного аудита в повышении эффективности государственного управления	
Абдрашов А. М. Международная практика поддержки экспортеров и оценка её эффективности	63
Ахмедия А. Қазақстандағы міндетті аудиттің маңыздылығы	66
Мырзабек Г.М. Алибай А.Д. Аудиторлық тәуекелдерді бағалау	69
Алибекова А.Б. Ерсайынова М. Сембиева Л.М. Foreign experience of environmentally oriented state audit	74
Аманжан С. А. Цифрлық экономикаға көшу кезіндегі мемлекеттік аудиттің әлеуетті мәселелері	80
Анетова А.Н. Мемлекеттік органдардағы бизнес-процестердің реинжинирингі: мемлекеттік аудиттің тиімділігіне әсері	86
Әлімбек Ә.Г. Оценка государственной инвестиционной политики Республики Казахстан на соответствие стратегическим документам планирования	90
Еспаев Е.М. Вопросы развития экологического аудита	98
Жумағалиев Е.Т. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы тиімділік аудиті және инфрақұрылымды жаңғыртуға бюджет қаражатын пайдалану	102
Капан Н.М. Цифровизация государственного аудита в агропромышленном комплексе: вызовы и перспективы	104
Құсан Н.А. Государственный аудит в повышении эффективности управления государственным долгом на местном уровне: казахстанский опыт	110

Наурыз Д.А. Мемлекеттік аудит пен қаржылық бақылауды жетілдіру: шетелдік және отандық тәжірибе	117
Нурмагамбетова А.С. Сыртқы мемлекеттік аудиттің ашықтығын арттырудағы тәуекелдерді басқару жүйесінің рөлі	122
Ондасын А.Е. Цифровизация государственного аудита: современные подходы и перспективы	130
Өмірзақ.М.Е., Олжабаева.А.М. "Қазатомөнеркәсіп" ұақ "ақ қызметіндегі қателер мен жосықсыз әрекеттер: аудиторлық тәуекелдерді және бақылау шараларын талдау	140
Сакенова Г.Б. Рассмотрение международного опыта аудита эффективности реализации политики социального обеспечения в сфере продуктивной занятости Казахстана	146
Сембиев А.Н. Международный опыт развития социального аудита	152
Серікова А. Р. Энергетика саласындағы тиімділік аудиті	154
Сапархан Д.Б Қазақстан республикасының басқару жүйесіндегі мемлекеттік аудиттің рөлі	160
Сейфуллин О.Т. Развитие национальной системы сертификации государственных аудиторов как фактор повышения качества государственного аудита	168
Секция 3. Актуальные проблемы экономики в обеспечении национальной безопасности	
Анапия Н. Ж. Передача субъектов квазигосударственного сектора в конкурентную среду как инструмент снижения доли участия государства в экономике	174
Бақытжанова С. Б. Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі мемлекеттік қаржылық бақылаудың рөлі	178
Есенбек Ч.Н. Влияние уровня финансирования науки на конкурентоспособность национальной экономики	181
Жаксылык С. Е. Жилищно-накопительная система: зарубежный опыт и практика внедрения в Казахстане	188
Жасұланова А. Б. Қазақстандағы сыбайлас жемқорлыққа және мақсатсыз шығындарға қарсы күрестегі мемлекеттік аудиттің рөлі	195
Жетпісова А.Е. Бухгалтерлік есепте әділ құнды қолдану: мәселелер мен мүмкіндіктер	202
Касенова А.К. Удаленный аудит: технологические вызовы и решения	208
Комекбаев Е. Е. Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі экономиканың өзекті мәселелері	212
Мишкель И. А. Влияние киберугроз на экономическую стабильность и национальную безопасность	219
Танатова А. Қазақстан экономикасындағы ішкі аудитті қамтамасыз етудің өзекті мәселелері	225
Темирбек А. Т. Оценка влияния бухгалтерских ошибок на достоверность финансовой отчетности	233
Бекболсынова А.С. Стратегия налогового администрирования Республики Казахстан в условиях турбулентности экономики	239
Секция 4. Современные тенденции развития государственного аудита, учета и финансового менеджмента в странах Европейского союза	
Бекбосынова Л.Ж. Жабдықтаушылармен есеп айырысу есебі және ішкі бақылаудың негізгі теориясы	245
Ерниязова А.Р., Қаратаева Н.О., Боган А.А Цифровизация государственного аудит в странах ЕС: Как технологии помогают проверять финансы	252

Губарь С.А. Организация аудиторской деятельности в Республике Беларусь	259
Жахметова А.К., Шахарова А.Е. Мемлекеттік сатып алуды камералдық бақылаудың шетелдік тәжірибесі	264
Zhartybek D.B. From E-Salyq business to SAF-T: A Towards international Tax accounting standards	271
Каримова А.Х. Современное состояние учета расчетов с бюджетом в Казахстане	280
Оразбай М.А. Система внутреннего аудита в управлении рисками мошенничества в государственных органах	284
Оралбай А.М. Нормативно-правовое регулирование бухгалтерского учета и аудита амортизационной политики	289
Өмірзақ М.Е. Трансформация аудита под влияние искусственного интеллекта	297
Серикова М.А., Сембиева Л.М., Бектемир Х. Европейский опыт в формировании экологоориентированной модели государственного аудита	305
Башу З.Р., Буртебаева А.А., Оралова А Улучшение механизмов государственного аудита для оценки качества и управления природными ресурсами: опыт европейского союза	309
Сутбай А.К. Проблемы и перспективы реализации учетной и контрольной функций в современных экономических системах	314
Усеев С.Ж Современные подходы к аудиту и консалтингу в строительстве: анализ практик стран ЕС	320
Тасболатов А.Е. Стратегический аудит эффективности бюджетных средств в автодорожной отрасли Республики Казахстан	324
Машаева А.Ж., Жупышева А.О Стратегический аудит обеспечения водной безопасности в Республике Казахстан	337
Мухамедьярова Л.Р. Государственный аудит как инструмент контроля и повышения эффективности управления внебюджетными фондами	346
Сембиева Л.М., Саденова Г.С. Ключевые аспекты аудита в сфере спорта	355
Улыбышев Д.Н. Жайлауов Е.Б. Бектлеева Д.Е. Совершенствование методологии оценки эффективности использования национальных ресурсов	349
С.В.Биякин Учет лизинга в соответствии с IFRS 16 в казахстанской компании: опыт и практические аспекты	358
Алтынбек Т., Темірлан Т. Қонақ үй табыстылығын басқарудағы түнгі аудиттің рөлі	364
Жұман Ғ.С. Современные подходы к учету доходов в малом и среднем бизнесе	367
Шахарова А.Е. Концепция оценки влияния эффективного использования национальных ресурсов на качество жизни населения и национальную безопасность казахстана	372
Ирисбекова М.Н. Актуальные вопросы экономической безопасности региона	375

Осылайша, камералдық бақылаудың шетелдік тәжірибесін пайдалану орынды және оны қазақстандық шынайылық жағдайында жүзеге асыру мүмкіндіктері мұқият талданғандықтан қажетті нәтиже береді. Мемлекеттік қаржылық бақылау бойынша жүзеге асырылатын іс-шаралардың нәтижелері мен тәжірибелерімен мемлекетаралық алмасу, бұзушылықтардың алдын алу мен залалсыздандыруды қамтамасыз етеді, бюджет кірістерінің жоғары деңгейін ұстап тұруға мүмкіндік береді және азаматтар мен ұйымдарды салықтарды, алымдарды және басқа да міндетті төлемдерді төлеу арқылы мемлекеттің жұмыс істеуін қаржылық қолдау қажеттілігі туралы хабардар етуді күшейтеді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1 Методология оценки систем закупок (MAPS) // MAPS Publishing. – 2018. – URL: <https://www.mapsinitiative.org> › methodology. Дата обращения: 10.11.2022 г.

2 RIBA Holdings. Policy And International Relations // – URL: <http://www.architecture.com/Files/RIBAHoldings/PolicyAndInternationalRelations/Policy/PublicAffairs/2012/ComparativeProcurement.pdf> . – 2012. – 3 с.

3 Механизмы проведения госзакупок в Италии // журнал «StudRef» – URL: https://studref.com/311755/ekonomika/mehanizmy_provedeniya_goszakupok_italii. Дата обращения: 25.02.2023 г.

4 Ведомство CONSIP - центральный орган по закупкам / Закон от 11 февраля 1994 – №109. URL: <http://www.acquisition.gov/far/> URL: <http://www.gosbroker.ru/> . Дата обращения: 25.02.2023 г.

5 Портал по проведению закупок в Италии // Электронный ресурс: – URL: <https://www.appaltipop.it/it/about> . Дата обращения: 25.02.2023 г.

6 Налбандян А.А. Сравнительный анализ опыта развитых стран в организации системы государственных закупок // Вестник РУДН, серия Экономика – № 5, 2013 – Москва, 2013. – С. 118-126.

7 Проданова Н.А., Лытова К.И. Особенности системы государственных закупок Федеративной Республики Германия // Аудит и финансовый анализ – №4, 2015 – Москва, 2015. – С. 373-376.

8 Ведомство CONSIP — центральный орган по закупкам // Закон от 11 февраля 1994 г. №109 – An official website of the United States Government — URL: <http://www.gosbroker.ru/> Federal Acquisitions regulations. Дата обращения: 25.02.2023 г.

FROM E-SALYQ BUSINESS TO SAF-T: A TOWARDS INTERNATIONAL TAX ACCOUNTING STANDARDS

Zhartybek D.B.

Eurasian National University, Republic of Kazakhstan, Astana

E-mail: dzhartybel@bk.ru

Андатпа: бұл мақалада қазақстандық Е-Salyq бизнеске салық салу жүйесі және оның Standard Audit File for Tax (SAF-T) халықаралық стандартынан

айырмашылығы талданады. E-Salyq Business шағын бизнес үшін салық есептілігін жеңілдетсе де, оған стандарттау және әлемдік қаржы жүйелерімен интеграция жетіспейді. Керісінше, SAF-T салық салудың ашықтығы мен тиімділігін арттыратын бірыңғай құрылымдық форматты ұсынады. Зерттеу салықтық әкімшілендіруді жақсарту, талаптарға сәйкестікті арттыру және тәуекелдерді азайту үшін XML негізіндегі есептілік және автоматтандырылған аудит сияқты Қазақстанда қауіпсіздікті қамтамасыз етудің негізгі функцияларын енгізуді ұсынады. Үздік халықаралық тәжірибелерді енгізу Қазақстанның салық жүйесін неғұрлым ашық, тиімді және жаһандық үйлесімді ете алады.

Түйінді сөздер: SAF-T, e-Salyq Business, салық есептілігін стандарттау, автоматтандырылған аудит, сандық салықты басқару.

Аннотация: в данной статье анализируется казахстанская система налогообложения бизнеса e-Salyq и ее отличия от международного стандарта Standard Audit File for Tax (SAF-T). e-Salyq Business упрощает налоговую отчетность для малых предприятий однако, ей не хватает стандартизации и интеграции с мировыми финансовыми системами. В отличие от этого, SAF-T предоставляет единый структурированный формат, который повышает прозрачность и эффективность налогообложения. В исследовании предлагается внедрить ключевые функции обеспечения безопасности в Казахстане, такие как отчетность на основе XML и автоматизированный аудит, для улучшения налогового администрирования, повышения соответствия требованиям и снижения рисков. Внедрение лучших международных практик может сделать налоговую систему Казахстана более прозрачной, эффективной и глобально совместимой.

Ключевые слова: SAF-T, e-Salyq Business, стандартизация налоговой отчетности, автоматизированный аудит, цифровое налоговое администрирование.

Annotation: this paper analyzes Kazakhstan's e-Salyq Business tax system and its differences from the international Standard Audit File for Tax (SAF-T) standard. While e-Salyq Business simplifies tax reporting for small enterprises, it lacks standardization and integration with global financial systems. In contrast, SAF-T provides a unified, structured format that enhances tax transparency and efficiency. The study suggests implementing key SAF-T features in Kazakhstan, such as XML-based reporting and automated auditing, to improve tax administration, enhance compliance, and reduce risks. The adoption of international best practices could make Kazakhstan's tax system more transparent, efficient, and globally compatible.

Key words: SAF-T, e-Salyq Business, tax reporting standardization, automated auditing, digital tax administration.

Today, in the age of digital transformation, it is critical to provide a standard and reliable method for transferring accounting data. While SAF-T is designed to facilitate tax inspections and reduce fraud, it also brings challenges due to a different set of requirements for corporates. Standard Audit File for Tax (SAF-T) is a file type based on

the XML standard that is used internationally for the electronic exchange of tax information. It is a file generated in a common, readable format, regardless of the software used, from a predefined set of accounting records, which is easily exported. This file provides information that allows the tax authority or an external auditor to detect any anomaly in a company's accounting quickly. [1]

SAF-T's main role is to standardize the transfer of information between tax administrations and taxpayers, offering benefits to both parties and the main goal is to improve transparency and efficiency in tax audits and reviews for businesses and government agencies. By establishing a uniform framework for data exchange, SAF-T not only enhances transparency and efficiency in tax audits but also provides tangible benefits in three key areas:

- Simplifying and automating tax processes. SAF-T simplifies the tax reporting process by automatically submitting data in a standardized format, eliminating the need for manual form filling.
- Making tax audits more efficient. With SAF-T, tax authorities can conduct audits more quickly and accurately, as all data is available in one format and is easy to analyze.
- Improving the quality of tax reporting. SAF-T ensures that data is presented structured and standardized, minimizing the likelihood of errors in reporting.

The SAF-T specification aims to capture key accounting data from a typical business system. The main areas covered are:

- General ledger
- Accounts receivable
- Accounts payable
- Assets
- Inventory

Specifically, SAF-T includes data on master files, journals, invoices, orders, payments, depreciation, inventory movements, etc. related to these areas. The focus is on data relevant for tax compliance. Other areas like payroll are out of scope for the base SAF-T schema but can be covered in country-specific extensions. The following figure shows the SAF-T complete structure.

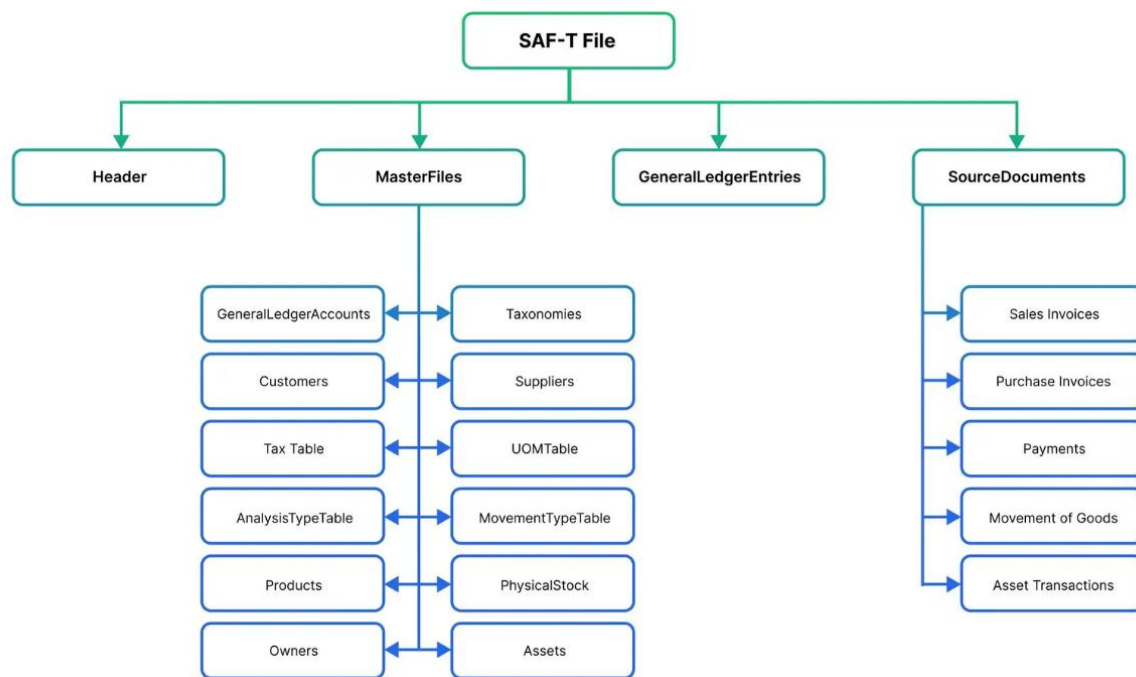

Figure 1. Complete basic structure of SAF-T

1. Header. This section provides general information about the file, the company, and the reporting period it covers. Key elements include:

- Company Identification:
- Company name.
- Registration number (e.g., Taxpayer Identification Number).
- Contact information (address, phone number).
- Reporting Period:
- Start and end dates of the reporting period.
- File Information:
- SAF-T standard version.
- File creation date.
- Information about the system used to generate the file (e.g., the name of the accounting software).

This section ensures that tax authorities can identify the company and the period covered by the submitted file.

2. MasterFiles. This section contains reference information used in other parts of the file. The key categories include:

- GeneralLedgerAccounts: A list of all general ledger accounts. Each account has a unique number, name, and category (e.g., assets, liabilities).
- Customers: Information about all the company's customers. Includes names, addresses, and identification numbers (e.g., TIN).
- Tax Table: Tax rates used in transactions. For example, VAT rates, corporate taxes, and excise duties.
- Products: A list of goods and services offered by the company. Includes descriptions, product codes, and categories.
- Suppliers: Information about suppliers, similar to customer details.

- **Assets:** A register of the company's long-term assets (e.g., buildings, vehicles, equipment). Includes data on depreciation, value, and current status.

This section is created once and updated as reference data changes.

3. **GeneralLedgerEntries.** This section contains detailed information about accounting transactions.

- Each entry includes the following elements:
- **Debit and Credit:** The accounts affected by the amounts.
- **Transaction Date:** The date the operation was conducted.
- **Description of the Operation:** For example, "Supplier payment" or "Goods sale."

- The currency of the transaction and the amounts are also specified.

The purpose of this section is to provide a complete description of the company's financial activities.

4. **SourceDocuments.** This section records data from primary accounting documents. Subsections include:

- **Sales Invoices:** Information about goods/services sold. Includes the invoice number, date, customer, and amounts (including taxes).
- **Purchase Invoices:** Documents related to the purchase of goods or services. Includes supplier data, date, and amounts.
- **Payments:** All payment transactions of the company. Specifies to whom and how much was paid, as well as the payment method (cash, bank transfer).
- **Movement of Goods:** Details of operations related to the physical movement of goods (e.g., receipt, shipment, return).
- **Asset Transactions:** Includes information about the purchase, sale, or disposal of long-term assets. [2]

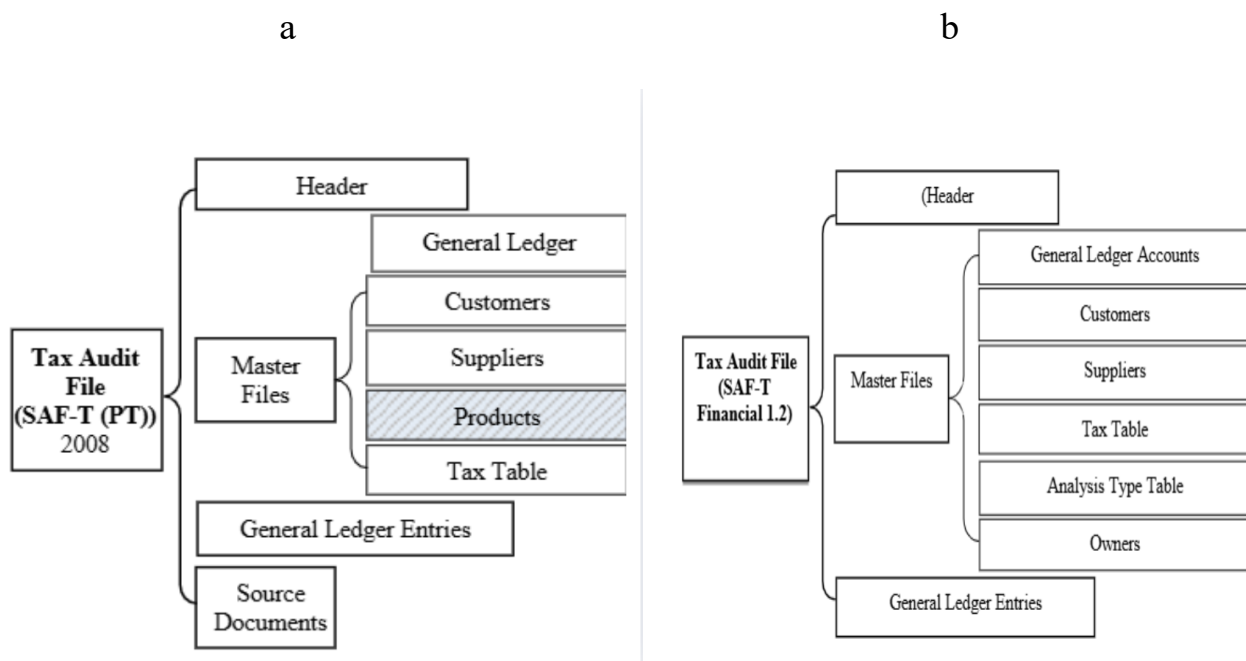

Figure 2. A-structure of SAF-T used in Portugal. B-structure of SAF-T used in Norway

The Portuguese SAF-T standard is based on SAF-T 1.0, but it has a slightly different structure and contains some special features that are specific to the tax legislation of the Portuguese Republic, consisted off our typical sections: «Header», «Master Files», «General Ledger Entries» and «Source Documents». However, the master files section contained an additional «Products» section, and the «Source Documents» section did not include any sub-sections in its structure. [3]

The second version of SAF-T Financial consists of three sections: «Header», «Master Files», «General Ledger Entries». In turn, the «Master Files» section combines subunits such as «General Ledger Accounts», «Customers», «Suppliers», «Tax Table», «Analysis Type Table» and «Owners». It is also worth noting that the Norwegian tax audit file does not contain the section «Source Documents». [4]

In Poland, SAF-T was introduced in 2016 as part of the country's efforts to improve tax compliance and reduce tax fraud. The Polish SAF-T format includes three main parts:

1. JPK_VAT – This file contains information about sales and purchase transactions subject to value-added tax (VAT). It includes data such as the date of the transaction, the value of the transaction, the VAT rate, and the taxpayer identification numbers of the buyer and seller.
2. JPK_FA – This file contains information about accounting books and records, such as the general ledger, journals, and balance sheet.
3. JPK_MA – This file contains information about inventory and fixed assets, including their value, depreciation, and acquisition date.

Taxpayers in Poland are required to prepare and submit SAF-T files to the tax authorities on a regular basis, typically on a monthly or quarterly basis depending on the size of their business. The submission can be done electronically using the e-Deklaracje system or through specialized software. In Poland, individuals and businesses subject to VAT must provide JPK_VAT returns. For monthly reporting, the necessary file is designated as JPK_V7M, while for quarterly reporting, entrepreneurs are obligated to submit JPK_V7K. [5]

While SAF-T has been widely implemented across EU countries to streamline tax reporting and auditing, other nations have developed their digital tax solutions tailored to their specific regulatory environments. One such example is Kazakhstan's e-Salyq Azamat, a mobile application launched in 2020 to serve as an electronic tax wallet for individuals. It enables users to pay taxes quickly, submit declarations, check tax arrears, and manage information related to property and vehicles. It supports three languages (Kazakh, Russian, and English) and aims to improve accessibility to tax services without requiring in-person visits to revenue offices. e-Salyq Business, on the other hand, targets entrepreneurs. The State Revenue Committee has developed the E-Salyq Business mobile application, which has been operating throughout the country since January 1, 2022. The functionality of the mobile application allows you to:

- 1) register as an individual entrepreneur;
- 2) issue a mobile application receipt (an alternative to KKM receipts);
- 3) take into account the income of sole proprietors (based on the application receipts);

- 4) Calculate taxes and social security payments;
- 5) keep records of employees and their income;
- 6) submit a simplified declaration (tax reporting on form 910.00);
- 7) close the sole proprietor in a simplified manner.

In addition, E-Salyq Business implements convenient services that will allow you to receive notifications from the tax authority, pay taxes with a single payment document for several taxes at once, and make offsets and refunds for erroneously or overpaid taxes. You can also get various certificates: about registration as a sole proprietor, about the income of sole proprietors, about the income of employees. All of them are intended to be presented at the place of demand. Thus, this mobile application provides for the phased implementation of the entire life cycle of taxation of an individual entrepreneur. [6]

In the era of global digitalization, tax systems worldwide strive for greater efficiency and transparency. Kazakhstan's e-Salyq Business system was developed to simplify tax reporting for small businesses; however, it differs significantly from the international SAF-T standard, used in several OECD and EU countries. Analyzing these systems will help identify their strengths and weaknesses, and propose measures to improve tax administration in Kazakhstan.

The main differences between these systems lie in their functionality, coverage, and standardization. e-Salyq Business is primarily aimed at small businesses, providing tools for simplified tax calculation and reporting. Meanwhile, SAF-T (Standard Audit File for Tax) is a unified format for structured transmission of accounting and tax data, enabling tax authorities to conduct audits efficiently and detect tax violations.

One of SAF-T's key aspects is the use of the XML format, which facilitates integration with international ERP systems such as SAP and Oracle. In contrast, e-Salyq Business operates within local standards, making data exchange with international companies difficult and limiting the potential for automated auditing.

Despite its positive impact on small businesses, e-Salyq Business has several limitations. Firstly, the absence of unified international standards reduces transparency in tax processes. Secondly, tax authorities lack access to detailed analytics on company operations, complicating efforts to combat tax evasion.

Implementing key elements of SAF-T in Kazakhstan could help address these issues. For example, transitioning to a standardized XML-based reporting format would allow large enterprises to integrate their financial data more efficiently with government systems. Additionally, automated auditing and Big Data analysis could help identify anomalies in reporting and reduce tax risks.

To enhance the efficiency of its tax system, Kazakhstan should consider international best practices and adopt advanced tax administration technologies. The following measures are recommended:

Standardizing tax reporting formats – transitioning to XML to ensure compatibility with international systems.

Expanding the functionality of e-Salyq Business – incorporating analytics and automated auditing tools for more effective tax revenue control.

Utilizing artificial intelligence (AI) and data analysis – applying modern technologies to detect tax violations and optimize tax control.

Gradually making digital reporting mandatory for medium and large businesses, which would minimize tax risks and increase economic transparency.

Thus, Kazakhstan should not only modernize the existing e-Salyq Business system but also integrate best international practices, such as SAF-T, to create a more transparent, efficient, and competitive tax environment.

To better understand why SAF-T could be beneficial for Kazakhstan, it is important to examine its key advantages.

- It is a secure file.
- It simplifies tax data collection procedures in electronic format because it reduces the number of documents to be issued.
- The standard format ensures the readability of the data regardless of the system from which it originates.
- The use of SAF-T as an archiving source improves the quality and availability of archival data for companies.
- It makes tax audits by tax administrations more efficient and faster.
- It favors tax compliance by being a facilitating tool for the fulfillment of the requirements for obtaining information from the inspection services and their processing.
- The uniqueness of the format also helps taxpayers to comply with their tax obligations, even when operating in different countries with different tax requirements.
- Easy access to the required information reduces administrative costs for tax administrations.
- It also reduces costs for companies that, without the SAF-T system, would have to devote more resources or rely on specialized personnel to adapt the data to a readable format.

Kazakhstan's tax system, while making progress with e-Salyq Business, still faces challenges in standardization and transparency. Integrating elements of SAF-T, such as structured XML reporting and automated auditing, could enhance tax efficiency, minimize compliance costs, and align the country's tax framework with global standards. By adopting these advanced solutions, Kazakhstan can not only improve tax administration but also foster a more attractive business environment for both local enterprises and international investors.

References:

1. Unlocking SAF-T: Standard Audit File for Tax. RTC, a Global Software Company Providing Tax Technology solutions to companies Worldwide. [Electronic resource] URL: <https://rtcsuite.com/saf-t/>
2. All about Standard Audit File for Tax, Lookup Tax / November 18, 2023 // [Electronic resource] URL: <https://lookuptax.com/docs/explainers/all-about-saft-reporting>
3. SAF-T PT – English Version. Tax and Customs Authority. [Electronic resource] URL: [https://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/apoio_contribuinte/SAFT_PT/Pagin as/news-saf-t-pt.aspx](https://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/apoio_contribuinte/SAFT_PT/Pagin%20as/news-saf-t-pt.aspx)

4. The comparative analysis of Tax audit files. I.I.Podik, I.Y.Shtuler, N.Gerasymchuk. Magazine: Financial and credit activity problems of theory and practice, September 2019. [Electronic resource] URL: https://www.researchgate.net/publication/337128916_THE_COMPARATIVE_ANALYSIS_OF_TAX_AUDIT_FILES
5. SAF-T (JPK) reporting in Poland, VATupdate, 16 March 2023. [Electronic resource] URL: <https://www.vatupdate.com/2023/03/16/saf-t-jpk-reporting-in-poland/>
6. E-Salyq Business mobile application, Department of State revenue for Almaty, 12 July 2022. [Electronic resource] URL: <https://www.gov.kz/memleket/entities/kgd-almaty/press/news/details/399497?lang=ru>

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ УЧЕТА РАСЧЕТОВ С БЮДЖЕТОМ В КАЗАХСТАНЕ

Каримова А.Х.

Магистрант 1 курса ОП «Учет и аудит»

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, г. Астана,

Республика Казахстан

E-mail: aigulk77@mail.ru

Аннотация: Статья посвящена современному состоянию учета расчетов с бюджетом в Казахстане. Рассматриваются вопросы повышения эффективности использования государственных средств, управления бюджетными расходами и развития системы бухгалтерского учета в стране. Анализируется внедрение международных стандартов бухгалтерского учета, автоматизацию учета и усиление контроля за государственными финансами. Обсуждаются проблемы точности данных, необходимость интеграции систем учета и дефицит квалифицированных кадров в области бюджетного учета. В статье также предложены пути решения этих проблем для улучшения эффективности управления государственными финансами.

Ключевые слова: учет расчетов с бюджетом, казначейская система, финансовый контроль, автоматизированные системы, государственный аудит, бюджетные расходы, интеграция информационных систем.

Abstract: The article focuses on the current state of accounting for budget settlements in Kazakhstan. It discusses the improvement of government funds utilization efficiency, budget expenditure management, and the development of accounting systems in the country. The author examines the introduction of international accounting standards, the automation of accounting processes, and the strengthening of control over public finances. The article highlights issues related to data accuracy, the need for system integration, and the shortage of qualified specialists in budget accounting. Solutions to these problems are proposed to improve the efficiency of public finance management.